

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань податкової та митної політики

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

№ 04-24 / 10-132 (20453)

„08” лютого 2019 р.

Міському голові м. Запоріжжя
Буряку В.В.

пр. Соборний, 206,
м. Запоріжжя,
69105

Про розгляд листа

Шановний Володимире Вікторовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань податкової та митної політики за дорученням Голови Верховної Ради України до вх. № 270623 від 26.12.2018 розглянуто Ваш лист від 18.12.2018 № 01/03-18/03471 з доданим до нього рішенням Запорізької міської ради від 28.11.2018 щодо необхідності внесення змін до законів України від 08.11.2018 № 2611-VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів” та від 08.11.2018 № 2612-VIII “Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України”.

За результатами розгляду повідомляємо наступне.

1. Щодо зменшення ставки акцизного податку з транспортних засобів та скасування вікового коефіцієнту при обчисленні розміру цього податку

До вступу України до Світової організації торгівлі ввезення в Україну транспортних засобів віком понад 8 років було заборонено. Після вступу до СОТ цю заборону було скасовано і запроваджено збір за першу державну реєстрацію в Україні транспортних засобів, розмір якого залежав від об’єму двигуна автомобіля та його віку. При цьому для автомобілів, що використовувалися понад 5 років, розмір такого збору був встановлений на рівні, який робив ввезення таких автомобілів в Україну економічно недоцільним.

З 2015 року, в процесі проведення чергового етапу податкової реформи в частині скорочення кількості податків і зборів, збір за першу державну реєстрацію автомобілів в Україні було скасовано, а забезпечення обмеження ввезення в Україну старих автомобілів перекладено на акцизний податок, який почав виконувати таку регулюючу функцію.

ВЕРХОВНА РАДА
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПОДАТКОВОЇ ТА МИТНОЇ ПОЛІТИКИ
вх. № 0155/01.1-13/02
14.02.2019

ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА
вх. № 01/03-18/03471
13.02.2019

При цьому регулююча функція акцизного податку полягає в обмеженні споживання товарів, шкідливих для здоров'я людини та навколишнього середовища. Зокрема, запровадження Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів" вікового коефіцієнту для розрахунку суми акцизного податку з транспортних засобів спрямоване на обмеження ввезення в Україну старих автомобілів, які, по-перше, більше, ніж нові, забруднюють навколишнє середовище, а по-друге – є більш небезпечними для інших учасників дорожнього руху.

У багатьох країнах Європи транспортні засоби акцизним податком не оподатковуються, однак на них встановлено або високий одноразовий реєстраційний збір, або щорічний екологічний чи транспортний податок, розмір якого залежить, зокрема, від об'єму двигуна автомобіля та ступеню шкідливості викидів, а вартість страхування автомобіля, як правило, значно зростає залежно від його віку. Внаслідок цього утримання старого автомобіля з року в рік стає все більш фінансово обтяжливим. У такий спосіб у європейських країнах досягається мета забезпечення екологічної безпечності транспортних засобів без оподаткування їх акцизним податком.

Таким чином, в умовах відсутності в Україні інших, ніж акцизний податок, інструментів обмеження ввезення в Україну старих, екологічно та технічно небезпечних автомобілів, скасування вікового коефіцієнту для розрахунку суми акцизного податку є передчасним.

Крім цього, відповідно до статті 24² Бюджетного кодексу України акцизний податок з ввезених на митну територію України транспортних засобів є одним з джерел формування державного дорожнього фонду України, а відповідно до пункту 9 Прикінцевих положень Закону України "Про Державний бюджет України на 2019 рік" у 2019 році перевиконання загального обсягу планових надходжень від митних платежів (у тому числі акцизного податку), отриманих при митному оформленні для вільного обігу транспортних засобів, що були ввезені на митну територію України та поміщені в митні режими транзиту або тимчасового ввезення у період з 1 січня 2015 року до дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів", зараховується до спеціального фонду державного бюджету і спрямовується до Пенсійного фонду України на проведення індексації пенсій. На нашу думку, важливість цього питання не повинна піддаватися сумніву.

2. Щодо надання пільг при ввезенні транспортних засобів в Україну учасникам бойових дій в зоні АТО, інвалідам, багатодітним родинам та представникам інших пільгових категорій населення

Під час підготовки проекту Закону України від 08.11.2018 № 2611-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів" (законопроект реєстр. № 8487) до розгляду Верховною Радою України у другому читанні до нього народними депутатами України були подані пропозиції щодо повного або часткового звільнення (за умови дотримання ряду обмежень) учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни від сплати податків при ввезенні в Україну транспортних засобів для особистого користування.

Ці пропозиції обговорювалися на засіданні Комітету 06.11.2018. Учасники обговорення, зокрема, зазначили, що факт цільового використання автомобіля надзвичайно складно проконтролювати, а отже, існує висока вірогідність того, що реалізація цих пропозицій призведе до зловживання пільгами та відновлення схем ухилення від сплати податків, які існували раніше. Таку ж думку висловлювали під час робочих зустрічей і представники ряду громадських організацій ветеранів та інвалідів АТО. Вони також наголошували, що крім суто економічних втрат у вигляді недонадходження податків до державного бюджету, зловживання пільгами з боку окремих осіб завдаватиме шкоди репутації учасників бойових дій в цілому та їх організацій зокрема.

Крім того, зазначені пропозиції розглядалися на пленарному засіданні Верховної Ради України 08.11.2018, але за результатами голосування не набрали необхідної кількості голосів.

3. Щодо запровадження системи бонусів та субвенцій на придбання транспортних засобів з електричними двигунами

З метою стимулювання розвитку ринку електромобілів в Україні законодавством вже передбачено ряд податкових пільг. Так, Законом України від 25.11.2015 № 822-VIII “Про внесення змін до Закону України “Про Митний тариф України” щодо ввізного мита на електромобілі” на транспортні засоби, оснащені виключно електричними двигунами (одним чи декількома) встановлено нульову ставку ввізного мита, а відповідно до пункту 64 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України тимчасово, до 31 грудня 2022 року, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції із ввезення на митну територію України та з постачання на митній території України транспортних засобів, оснащених виключно електричними двигунами (одним чи декількома), що зазначені у товарній підкатегорії 8703 90 10 10 згідно з УКТ ЗЕД (в тому числі вироблених в Україні).

Крім того, проектом закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання розвитку галузі електричного транспорту в Україні” (реєстр. № 8159) передбачається тимчасово, до 31 грудня 2028 року:

надати платникам податку з доходів фізичних осіб право включати до податкової знижки у зменшення оподаткованого доходу платника податку за наслідками звітного податкового року витрати на придбання транспортного засобу, оснащеного виключно електричними двигунами (одним чи декількома), або переобладнання в такий транспортний засіб;

звільнити від сплати збору на обов’язкове державне пенсійне страхування фізичних осіб, які набувають право власності на легкові автомобілі, оснащені виключно електричними двигунами (одним чи декількома).

Розглянувши зазначений законопроект на своєму засіданні 17 травня 2018 року, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу.

4. Щодо встановлення пільг для громадян-резидентів, які придбали автомобіль за кордоном, працюючи там за трудовим договором, і повертаються в Україну

Митний кодекс України (частина десята ст. 374) не передбачає надання всім без винятку громадянам-резидентам пільг зі сплати митних платежів при ввезенні в Україну транспортних засобів, придбаних у період роботи за кордоном. Норма, яка надавала такі пільги працівникам дипломатичних установ України, була виключена Законом України від 10.04.2014 № 1201-VII “Про внесення змін до Митного кодексу України”.

Разом з тим, відповідно до підпункту “б” пункту 3, пунктів 5 та 6 частини десятої статті 374 МКУ при ввезенні (пересиланні) на митну територію України громадянами звільняються від оподаткування митними платежами:

при ввезенні (пересиланні) громадянами у зв’язку з переселенням на постійне місце проживання в Україну протягом шести місяців з дня видачі документа, що підтверджує право громадянина на постійне проживання в Україні, за умови документального підтвердження того, що до дня видачі цього документа громадянин проживав на території країни, з якої він прибув, не менше трьох років – транспортні засоби особистого користування, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТ ЗЕД (у кількості однієї одиниці на кожного громадянина, який досяг 18-річного віку), за умови документального підтвердження того, що до дня видачі документа, що підтверджує право на постійне проживання в Україні, громадянин був власником (або співвласником) такого транспортного засобу не менше одного року, а транспортний засіб перебував за ним на постійному обліку (реєстрації) у відповідних реєстраційних органах країни постійного місця попереднього проживання громадянина не менше одного року, якщо даний транспортний засіб підлягає реєстрації в цій країні, а також товари, що класифікуються в товарній позиції 8716 згідно з УКТ ЗЕД (у кількості однієї одиниці на кожного повнолітнього громадянина) за умови одночасного ввезення з транспортними засобами особистого користування, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТ ЗЕД;

товари, що входять до складу спадщини за законом, відкритої за межами України на користь резидента (у тому числі в кількості однієї одиниці за кожною товарною позицією 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТ ЗЕД), у разі підтвердження її складу органами, що вчиняють нотаріальні дії у країні її відкриття. Зазначене підтвердження підлягає засвідченню або легалізації у відповідній закордонній консульській установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згоду на обов’язковість яких надано Верховною Радою України;

товари, одержані громадянами-резидентами у вигляді нагород і призів на міжнародних змаганнях, конкурсах за межами митної території України (у тому числі не більше одного товару за товарними позиціями 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТ ЗЕД), за умови документального підтвердження факту нагородження нотаріальними органами відповідної країни. Зазначене підтвердження підлягає засвідченню або легалізації у відповідній закордонній консульській установі України, якщо інше не передбачено

міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Додатково інформуємо, що відповідно до пункту 1 та підпункту 3 пункту 3 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375, Мінфін є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію єдиної державної податкової та митної політики. Виходячи з цього, під час розгляду питань щодо скасування чи запровадження окремих видів податків, зміни об'єктів та бази оподаткування, ставок податків, механізмів обчислення їх розміру, податкових пільг тощо Комітет бере до уваги позицію Міністерства фінансів України.

5. Щодо скасування застави при ввезенні громадянами-резидентами на митну територію України транспортних засобів на строк до 10 діб

Відповідно до частини четвертої статті 380 Митного кодексу України тимчасове ввезення громадянами-резидентами транспортних засобів особистого користування, що класифікуються за товарними позиціями 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТ ЗЕД та причепів до них товарної позиції 8716 згідно з УКТ ЗЕД дозволяється на строк до одного року під письмове зобов'язання про їх зворотне вивезення за умови письмового декларування в порядку, передбаченому законодавством України для громадян, після сплати всіх митних платежів, які відповідно до закону підлягають сплаті при імпорті таких транспортних засобів.

Тимчасове ввезення громадянами-резидентами на митну територію України інших транспортних засобів особистого користування дозволяється на строк до одного року під письмове зобов'язання про їх зворотне вивезення за умови письмового декларування в порядку, передбаченому законодавством України для громадян, та із застосуванням до них заходів гарантування, передбачених розділом X цього Кодексу.

Транспортні засоби, що класифікуються за товарними позиціями 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТ ЗЕД, та причепи до них, що класифікуються за товарною позицією 8716 згідно з УКТ ЗЕД, які ввозяться громадянами-резидентами у зв'язку з виконанням своїх обов'язків за укладеними трудовими договорами з підприємствами-нерезидентами, що підтверджується документами відповідних компетентних органів країни реєстрації підприємства-нерезидента, для цілей цього Кодексу вважаються транспортними засобами особистого користування. Тимчасове ввезення громадянами-резидентами на митну територію України таких транспортних засобів дозволяється на строк до 10 діб за умови письмового декларування в порядку, передбаченому законодавством України для громадян, та із застосуванням до них заходів гарантування, передбачених розділом X цього Кодексу.

Застосування грошової застави в розмірі митних платежів, що підлягають сплаті при ввезенні транспортних засобів особистого користування на митну територію України з метою вільного обігу, передбачено також статтею 381 МКУ при переміщенні громадянами таких транспортних засобів в митному режимі транзиту через митну територію України.

Наведені норми чинного Митного кодексу України є подальшим розвитком положень статті 254 Митного кодексу України 2002 року і являють собою запобіжники, за допомогою яких свого часу було покладено край одній з поширених схем ухилення від сплати митних платежів. Скасування грошової застави при ввезенні громадянами транспортних засобів особистого користування на митну територію України в митних режимах тимчасового ввезення та транзиту означало б відновлення зазначеної схеми.

При підготовці проекту Закону України від 08.11.2018 № 2612-VIII "Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України" (законопроект реєстр. № 8488) до розгляду Верховною Радою України у другому читанні до нього народними депутатами України були подані пропозиції про виключення норми щодо застосування заходів гарантування при ввезенні в Україну громадянами-резидентами транспортних засобів особистого користування в митних режимах тимчасового ввезення та транзиту. Ці пропозиції розглядалися на пленарному засіданні Верховної Ради України 08.11.2018, але за результатами голосування не набрали необхідної кількості голосів.

Також інформуємо, що відповідно до абзацу п'ятого частини четвертої статті 380 МКУ громадяни-резиденти, які перебувають на тимчасовому консульському обліку в консульській установі України за кордоном, мають право тимчасово ввозити на митну територію України під письмове зобов'язання про зворотне вивезення за умови письмового декларування в порядку, передбаченому законодавством України для громадян, один транспортний засіб особистого користування, що класифікується за товарною позицією 8703 (крім товарної підпозиції 8703 10) згідно з УКТ ЗЕД, та причіп до нього, що класифікується за товарною підпозицією 8716 10 згідно з УКТ ЗЕД (за умови ввезення разом із транспортним засобом), на строк, що не перевищує 60 днів протягом одного календарного року (який може бути як безперервним, так і з перервами), без сплати митних платежів, які відповідно до закону підлягають сплаті при імпорті таких транспортних засобів. Зазначені транспортні засоби можуть бути тимчасово ввезені на митну територію України за умови подання органу доходів і зборів документів, що підтверджують право власності громадянина на такі транспортні засоби та їх реєстрацію на території відповідної країни. Надання органам доходів і зборів грошової застави наведеною нормою не вимагається.

6. Щодо перегляду розмірів штрафів за порушення митних правил

Події останніх кількох років довели, що існуючі на сьогодні розміри штрафів за перевищення строків доставки товарів до органів доходів і зборів призначення та строків тимчасового ввезення товарів на митну територію України не створюють перешкод для осіб, які ввозять в Україну транспортні засоби з іноземною реєстрацією з метою їх використання, у тому числі для цілей підприємницької діяльності, під виглядом тимчасового ввезення або транзиту, ухиляючись таким чином від сплати податків. Саме внаслідок незначного стримуючого впливу існуючих розмірів штрафів на потенційних правопорушників така практика набула масового характеру.

Збільшення сум штрафів за порушення митних правил має на меті посилення таких функцій адміністративного покарання, як запобігання вчиненню особою, притягнутою до відповідальності, нових порушень митних правил (спеціальна превенція) та запобігання вчиненню порушень митних правил іншими особами (загальна превенція).

При підготовці законопроекту реєстр. № 8488 до розгляду Верховною Радою України у другому читанні до нього народними депутатами України були подані пропозиції про значне пом'якшення (зменшення від 25% до 5 разів розмірів штрафів, виключення конфіскації транспортного засобу) санкцій за порушення митних правил, передбачені статтями 470 та 481 МКУ. Ці пропозиції розглядалися на пленарному засіданні Верховної Ради України 08.11.2018, але за результатами голосування не набрали необхідної кількості голосів.

Сума у п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, яку відповідно до пункту 9³ Розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України мають сплатити особи при митному оформленні для вільного обігу транспортних засобів з іноземною реєстрацією, щодо яких не дотримані строки та умови (вимоги) митних режимів тимчасового ввезення або транзиту, дорівнює діючій сумі штрафу за перевищення строку доставки товарів до органу доходів і зборів призначення в митному режимі транзиту більше ніж на 10 діб (стаття 470 МКУ). є удвічі меншою від діючої суми штрафу за перевищення строків тимчасового ввезення товарів більше ніж на 10 діб (стаття 481 МКУ) і у кілька разів меншою від суми штрафу за вчинення дій, спрямованих на неправомірне звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру, а також інших протиправних дій, спрямованих на ухилення від сплати митних платежів (стаття 485 МКУ). При цьому здійснення митного оформлення транспортного засобу на умовах, встановлених зазначеним пунктом, звільняє осіб від адміністративної відповідальності, передбаченої статтями 470, 481 та 485 МКУ. По суті це є спрощеним варіантом компромісу у справі про порушення митних правил, передбаченого статтею 521 МКУ.

Слід наголосити, що відповідно до пункту 1 розділу II "Прикінцеві положення" Закону України "Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України" норми цього Закону, які передбачають посилення адміністративної відповідальності за порушення митних правил, набирають чинності через 180 днів з дня, наступного за днем його опублікування. Таким чином, особи, які вчинили порушення митних правил, пов'язані з ввезенням транспортних засобів з іноземною реєстрацією на митну територію України, мають достатньо часу для здійснення митного оформлення таких транспортних засобів для вільного обігу.

**З повагою,
Голова Комітету**

Н.П.Южаніна